

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Přípravný výbor pro konání místního referenda ve statutárním městě Kladně**, a účastníka řízení: **statutární město Kladno**, sídlem náměstí Starosty Pavla 44, Kladno, zastoupené JUDr. Františkem Hrudkou, advokátem, sídlem Vodičkova 699/30, Praha 1, týkající se návrhu na vyhlášení místního referenda, o kasační stížnosti statutárního města Kladna proti výroku II usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. dubna 2023 č. j. 54 A 25/2023-42

takto:

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 16. února 2023 č. j. 51 A 5/2023-70 vyslovil neplatnost hlasování v místním referendu, které se konalo 13. a 14. ledna 2023 o otázce: „Souhlasíte s tím, aby statutární město Kladno na celém svém území, z důvodu ochrany veřejného pořádku a zvýšení bezpečnosti ve městě, učinilo veškeré možné kroky ve své

samostatné působnosti k bezodkladnému zamezení provozu hazardních her uvedených v § 3 odst. 2 písm. d) a e) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách?“ Hlasování bylo podle krajského soudu neplatné z důvodu nezákonného omezení a pokřivení předreferendové kampaně orgány a představiteli města.

[2] Zastupitelstvo statutárního města Kladna (dále jen „město“) poté vyhlásilo termín opakovaného hlasování už na sobotu 15. dubna 2023 od 8.00 do 20.00 hod., ač přípravný výbor žádal, aby se hlasování konalo současně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu v roce 2025. Přípravný výbor jako navrhovatel se proto u krajského soudu domáhal vyhlášení místního referenda a jeho opakovaného uskutečnění ve dnech konání nejbližších sněmovních voleb. Krajský soud nejprve dne 13. dubna 2023 předběžným opatřením uložil městu zdržet se organizace opakovaného hlasování stanoveného na 15. dubna 2023. Následně usnesením označeným v návěti odmítl návrh na vyhlášení místního referenda (výrok I), neboť je již vyhlásil usnesením ze dne 29. listopadu 2022 č. j. 59 A 38/2022-206, a stanovil termín hlasování na nejbližší volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu (výrok II).

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Město podalo proti výroku II usnesení krajského soudu kasační stížnost. Namítalo, že jeho zastupitelstvo muselo při stanovení nového termínu hlasování zohlednit jak zájem na co nejvyšší účasti oprávněných osob kvůli platnosti referenda, tak zájem na tom, aby otázka položená v referendu byla stále aktuální a přijaté rozhodnutí proveditelné. Město k tomu odkázalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. března 2015 č. j. Ars 11/2014-42, č. 3211/2015 Sb. NSS. Zastupitelstvo přitom termín 15. dubna 2023 zvolilo i proto, že jde o opakované hlasování, nikoliv o nové místní referendum, jež by vyžadovalo poskytnutí většího časového prostoru pro rozsáhlou kampaň. Město se ohradilo též vůči tomu, že zastupitelstvo neosvědčilo dostatečně přesvědčivé důvody pro odchýlení se od návrhu termínu opakovaného hlasování, a vůči argumentaci krajského soudu, že stanovení pozdějšího termínu je odškodněním *sui generis*.

[4] Přesvědčivé důvody pro odchýlení se od navrhovaného termínu opakovaného hlasování podle města spočívaly v následujícím. Zaprvé, pozdější hlasování by mohlo způsobit neaktuálnost otázky. Zadruhé, otázka má významný dopad na jeho rozpočet, jelikož příjem z daně z hazardu činí cca 110 mil. Kč ročně. Proto město považovalo za vhodné, aby ještě v prvním pololetí zjistilo, zda může s takovým příjmem počítat. Zatřetí, na přelomu let 2023 a 2024 skončí platnost většiny povolení k umístění herního prostoru, která vydává Magistrát města Kladna, takže bude rozhodovat o vydání nových povolení na dobu tří let. Posunutím termínu hlasování tak může dojít k odsunutí účinků předjímaných otázkou až za rok 2027. A konečně začtvrté, odklad hlasování zasahuje do právní jistoty provozovatelů hazardních her. Provozování hazardních her je legální podnikání a odložení hlasování vnáší nejistotu do podnikatelské činnosti provozovatelů.

[5] Město dále odmítlo názor krajského soudu, že by v návaznosti na případnou kladnou odpověď na otázku v místním referendu měla být zrušena povolení k provozování, jež budou počátkem roku 2024 prodloužena. Takový postup město označilo za rozporný se zákazem retroaktivity účinků normativního aktu.

[6] Podle města nelze při stanovení termínu hlasování bez dalšího vycházet ze spekulativních návrhů přípravného výboru, který bez ohledu na časovou souvislost navrhuje hlasování společně s několika let vzdálenými volbami. Zároveň město poukázalo na to, že přípravný výbor původně požadoval, aby se referendum uskutečnilo spolu s volbami do Evropského parlamentu v květnu 2024, což následně (zřejmě s ohledem na vyšší volební účast) změnil na volby sněmovní. Volba termínu hlasování jen s ohledem na volební účast přitom zcela degraduje vlastní politické uvědomění oprávněných osob o tom, zda je otázka v daném čase a území relevantní. Otázka aktuálnosti problému dle města ustoupila kritériu účasti při hlasování. Takový přístup však není správný a město nesouhlasí ani s tím, že hlasování musí probíhat zásadně s jinými volbami. Dodalo, že při stanovení termínu hlasování je zapotřebí vycházet z § 15 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, který stanoví, že referendum se má primárně konat do devadesáti dnů od jeho vyhlášení. Případný pozdější termín má tedy mít nějaký vztah k této lhůtě, takže rozestup nemůže být v řádech let.

[7] Město argumentovalo také tím, že mandát přípravného výboru není časově neomezený, jelikož se názory oprávněných osob mohou měnit. S ohledem na délku obecné soukromoprávní promlčecí doby nebo standardní délku volebního období proto město dovodilo, že přiměřená doba, po kterou trvá mandát přípravného výboru, činí tři až čtyři roky.

[8] Nakonec město namítlo, že krajský soud opakovaně zasáhl do jeho práva na samosprávu. Učinil tak nejprve v předchozím řízení sp. zn. 59 A 38/2022, v němž rozhodl o nahrazení rozhodnutí jeho zastupitelstva vyhlásit místní referendum. Následně tak učinil i v usnesení označeném v návětí tím, že stanovil termín opakovaného hlasování v místním referendu, ačkoliv pro jeho zásah nebyl dostatečný důvod.

[9] Nejvyšší správní soud zaslal kasační stížnost navrhovateli, který se nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že město napadlo pouze výrok II usnesení krajského soudu, jímž byl toliko stanoven termín konání referenda, nikoli výrok I, kterým byl odmítnut návrh přípravného výboru na vyhlášení referenda, neboť podle krajského soudu bylo již referendum vyhlášeno (zůstalo vyhlášeno) jeho dřívějším usnesením, přičemž hlasování v tomto referendu, jež se konalo v termínu I. kola prezidentských voleb v lednu 2023, bylo dalším usnesením krajského soudu prohlášeno za neplatné. Všechna tato usnesení krajského soudu týkající se kladenské ságy jsou pravomocná a z nejrůznějších důvodů nebyla přezkoumána Nejvyšším správním soudem (kasační stížnosti proti nim nebyly podány, byly vzaty zpět nebo byly odmítnuty). Nejvyšší správní soud proto z těchto rozhodnutí nutně vychází a k jejich zákonnosti a správnosti se nevyjadřuje. Proto je také zcela mimoběžná argumentace města, že jimi krajský soud opakovaně porušuje jeho právo na samosprávu.

[11] Ani výrokem I nyní přezkoumávaného usnesení krajského soudu se Nejvyšší správní soud zabývat nemůže a nebude, neboť proti němu kasační stížnost vznesena nebyla.

[12] Nejvyšší správní soud tedy vychází z premisy, že referendum bylo krajským soudem platně vyhlášeno (jedním z jeho předchozích usnesení) a že v nynějším kasačním řízení jde pouze o otázku stanovení jeho termínu.

[13] Kasační stížnost proti výroku II usnesení krajského soudu není důvodná.

[14] Podle § 15 zákona o místním referendu *se místní referendum koná nejpozději do 90 dnů po dni jeho vyhlášení, není-li v návrhu přípravného výboru uvedena doba pozdější. Dnem vyhlášení místního referenda je první den vyvěšení usnesení zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města na úřední desce příslušného obecního úřadu nebo na úřední desce magistrátu statutárního města. Koná-li se místní referendum z rozhodnutí zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města, nesmí být den konání místního referenda stanoven tak, aby připadl do následujícího funkčního období zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města* (zvýraznil Nejvyšší správní soud).

[15] V rozsudku č. j. Ars 11/2014-42 ze dne 5. března 2015, ve věci *Místní referendum o obchvatu v Novém Městě nad Metují*, Nejvyšší správní soud s oporou v citovaném ustanovení zákona a v dosavadní judikatuře shrnul, že „přípravný výbor [má] právo na to, aby zastupitelstvo obce vyhlásilo místní referendum v termínu podle jeho návrhu, a tomuto právu je poskytována soudní ochrana v případě, že místní referendum bylo zastupitelstvem sice vyhlášeno, ale v jiném než požadovaném termínu. ... Zastupitelstvo obce se nicméně může od návrhu přípravného výboru odchýlit a vyhlásit místní referendum v jiném než navrhovaném termínu, pokud osvědčí, že pro konání místního referenda v jiném termínu jsou dány přesvědčivé důvody. Přitom je třeba upřednostnit takový termín, jenž zvýší pravděpodobnost, že výsledky referenda budou (co do účasti) platné, což se přirozeně nabízí, koná-li se místní referendum souběžně s volbami. ... Pokud se však má tento termín odehrát v ne příliš blízké budoucnosti, ... musí brát zastupitelstvo obce ohled nejen na platnost místního referenda, ale též na jeho aktuálnost, resp. realizovatelnost rozhodnutí, jež má být v místním referendu přijato“.

[16] Z citovaného znění zákona a judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že zákon o místním referendu neobsahuje ustanovení, které by omezovalo přípravný výbor při volbě navrhovaného termínu místního referenda. Zákon omezuje pouze zastupitelstvo, vyhláší-li místní referendum ze svého rozhodnutí, a to tak, že nemůže stanovit termín jeho konání za horizont svého funkčního období (a tím svazovat své nástupce). Z toho je zřejmé, že pokud se má místní referendum podle návrhu přípravného výboru uskutečnit dokonce ještě během funkčního období stávajícího zastupitelstva, má zastupitelstvo jen minimální prostor, resp. musí osvědčit mimořádně silné argumenty pro to, aby se od návrhu přípravného výboru např. poukazem na jeho neaktuálnost odchýlilo, a to tím spíše, hodlá-li se odchýlit od návrhu na konání místního referenda souběžně s celostátními volbami, kterýžto termín je třeba upřednostnit. Ostatně racionalitu konání voleb společně s místním referendem uznal i zákonodárce, neboť zákonem č. 38/2019 Sb. doplnil do zákona o místním referendu § 27a, který souběh výslovně řeší (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. února 2019 č. j. Ars 4/2018-45). Jinak řečeno, zastupitelstvo, resp. město, by muselo jednoznačně prokázat, že místní referendum v termínu navrhovaném přípravným výborem nebude a nemůže mít žádný význam.

[17] Přípravný výbor ve svém návrhu (po všech peripetiích) požadoval termín místního referenda ve dnech konání nejbližších voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu. Zastupitelstvo města na jednání dne 20. března 2023 tento termín na návrh primátora, resp. rady města, neakceptovalo a stanovilo termín jeho konání na sobotu 15. dubna 2023. Krajský soud však napadeným usnesením vyhověl návrhu přípravného výboru a stanovil, že vyhlášené místní referendum proběhne v termínu nejbližších voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu.

[18] Pro úplnost je vhodné dodat, že příští řádné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu by se měly konat na podzim roku 2025 a že funkční období nynějšího zastupitelstva města uplyne na podzim roku 2026. Místní referendum v termínu požadovaném přípravným výborem a stanoveném krajským soudem by se tak mělo uskutečnit během funkčního období stávajícího zastupitelstva města.

[19] Jádrem kasační argumentace města spočívá v tom, že opakované hlasování v místním referendu až v termínu příštích voleb do Poslanecké sněmovny (v řádném termínu na podzim 2025) by mohlo způsobit neaktuálnost referenda. Město zároveň tvrdí, že jeho zastupitelstvo zvolilo datum 15. dubna 2023 z přesvědčivých důvodů.

[20] Nejvyšší správní soud podotýká, že město nepřipadně zužuje přirozenou podmínku aktuálnosti místního referenda na pouhou časovou blízkost mezi vyhlášením referenda a jeho konáním. Ta jistě aktuálnost místního referenda indikuje – je-li referendum vyhlášeno na brzký termín, není prostor pro pochybnosti o jeho aktuálnosti. Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci *Místní referendum o obchvatu v Novém Městě nad Metují*, na který město odkazuje, nicméně plyne, že smysl podmínky aktuálnosti referenda a proveditelnosti přijatého rozhodnutí spočívá v tom, aby oprávněné osoby hlasovaly o otázce, jež je ještě relevantní, a proto má hlasování o ní v určeném termínu stále význam. Pro ilustraci je vhodné dodat, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku poznamenal, že aktuální by nebylo hlasování o lokalitě vedení přeložky silnice v době, kdy by již byla zahájena výstavba, resp. by nevratně pokročila. Jinými slovy, místní referendum konané současně se sněmovními volbami dva až tři roky od jeho vyhlášení (jako v projednávané věci) stále může být aktuální, lze-li se důvodně domnívat, že otázka v něm položená nebude v době jeho konání definitivně vyřešena, takže obec bude mít prostor na vůli občanů ještě reagovat.

[21] Město ostatně ani netvrdí, že referendum v termínu voleb do Poslanecké sněmovny bude skutečně neaktuální: svůj postup odůvodňuje pouhým rizikem, že by mohlo být neaktuální, a to nestačí. Navíc lze z jeho argumentace i obsahu spisu, který předložilo, spíše dovodit pravý opak. Otázka provozu hazardních her na území Kladna bude relevantní přinejmenším po celé trvání mandátu současného zastupitelstva, tedy až do dalších komunálních voleb v roce 2026. Herny na území města se již vyskytují, město předpokládá vydávání nových povolení k umístění herního prostoru a odkazuje též na příjem z daně z hazardu. Rovněž z obsahu zápisu ze zasedání zastupitelstva města ze dne 20. března 2023, na němž zastupitelstvo stanovilo termín konání referenda na 15. dubna 2023, nijak neplyne, že by město činilo nebo hodlalo činit kroky k omezení provozování hazardních her, pokud by se referendum nekonalo, takže by snad v době konání bylo referendum z tohoto důvodu již neaktuální. Jak navíc trefně podotkl krajský soud, otázka by byla aktuální i tehdy, pokud

by v době konání místního referenda na území města žádný provozovatel hazardních her již nepůsobil. Obecně závazná vyhláška totiž může působit i jako prevence budoucího provozování hazardních her na území obce.

[22] Z výše uvedených důvodů neobstojí rovněž zdůvodnění města, že brzké datum hlasování bylo možné a žádoucí proto, že nejde o vyhlášení nového referenda, takže není nutná rozsáhlá kampaň. Nejvyšší správní soud navíc připomíná, že nynější stav podle pravomocných usnesení krajského soudu způsobilo právě město nezákonným omezením a pokřivením předreferendové kampaně. Nevyšší správní soud zdůrazňuje, že možnost občanů vyjádřit se prostřednictvím místního referenda je obsahem základního práva zaručeného čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Při aplikaci souvisejících zákonných ustanovení (zejm. zákona o místním referendu) je nutné zohlednit též čl. 22 Listiny, dle něhož musí výklad a používání těchto ustanovení umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Zjevně obstrukčnímu jednání orgánu obce proto nelze poskytnout právní ochranu k újmě přípravného výboru, jak plyne z nálezu Ústavního soudu ze dne 5. listopadu 2015 sp. zn. III. ÚS 3825/14, č. N 196/79 SbNU 217.

[23] Nedůvodné jsou též námitky města, že stanovení termínu hlasování v souběhu s volbami v roce 2025 je mimo rámec § 15 zákona o místním referendu či že takovým postupem bude překročeno funkční období přípravného výboru. Zákon o místním referendu totiž tímto způsobem přípravný výbor nijak neomezuje, jak bylo uvedeno výše, a i kdyby, tato otázka by mohla být relevantní jen ve vztahu k době, kdy je místní referendum navrženo, kdy přípravný výbor vykonává své oprávnění, nikoli ve vztahu k termínu jeho konání. Přípravný výbor může podle § 15 navrhnout, aby se referendum konalo později než do devadesáti dnů od jeho vyhlášení, a z povahy věci pak bude po potřebnou dobu vykonávat i svá zákonná oprávnění. Termín konání referenda je limitován tím, aby v době hlasování byla otázka, o níž se rozhoduje, ještě aktuální, což je v tomto případě splněno (viz výše). Na tyto závěry nemá vliv ani skutečnost, že se názor přípravného výboru na nejvhodnější termín konání místního referenda v průběhu času měnil. V návrhu na opakované konání referenda ze dne 17. března 2023, který město posuzovalo, jsou totiž uvedeny nejbližší volby do Poslanecké sněmovny. Stejný požadavek je též v návrhu, o němž rozhodoval krajský soud.

[24] Město svůj postup odůvodňovalo též dopadem na svůj rozpočet, komplikacemi s prodlužováním povolení k umístění herního prostoru končících na přelomu let 2023 a 2024 a zásahem do právní jistoty provozovatelů hazardních her.

[25] Nic z toho nepředstavuje důvody pro odchýlení se od návrhu přípravného výboru, natož pak důvody mimořádně závažné.

[26] Nejvyšší správní soud k nim nadto dodává, že jde o důvody spekulativní, jako by bylo samozřejmé, že pokud by se nekonalo referendum, nová povolení k umístění herního prostoru by orgány města udělilo, a zajistilo si tak příjem z daně z hazardu v předpokládané výši. Povolení podle § 97 a násl. zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, se však uděluje pouze na žádost, pokud žadatel splňuje podmínky dle § 98 odst. 1 citovaného zákona. To znamená, že město nemůže mít jistotu, že všichni stávající provozovatelé o nová povolení požádají a že budou i nadále splňovat všechny potřebné podmínky. Proto i předpokládaný

příjem z daně z hazardu je pouhý hrubý odhad. Celková výše příjmu totiž i bez místního referenda závisí na řadě proměnných.

[27] Navíc jde stále pouze o stanovení pozdějšího termínu konání referenda, které je již vyhlášeno. Pokud budou současní provozovatelé žádat na přelomu roku o nové povolení, bude jim – při jinak nezměněném právním rámci – jasné, že až do konání místního referenda v termínu sněmovních voleb mohou hazardní hry provozovat. Stejně tak město do té doby může počítat s odhadovaným příjmem z daní. Referendum pak může, ale nemusí přinést změnu. Taková situace nenarušuje právní jistotu relevantních subjektů a stabilitu obecního rozpočtu nijak více než změna obsazení zastupitelstva v komunálních volbách. Ta totiž také může přinést jiný náhled na hazard a vést k vydání obecně závazné vyhlášky podle § 12 zákona o hazardních hrách.

[28] Kladná odpověď na otázku položenou v referendu pak může vést k vydání obecně závazné vyhlášky. Legitimním očekáváním provozovatelů hazardních her v souvislosti s regulací hazardu na území obcí obecně závaznými vyhláškami a otázkou retroaktivního působení takových vyhlášek se přitom soudy již zabývaly. Ústavní soud a Nejvyšší správní soud dlouhodobě judikují, že právo obcí usměrňovat na svém území provoz hazardních her je součástí ústavně garantovaného práva na samosprávu a na zákonné úrovni k tomu postačuje již § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Případné zásahy do zákonné regulace hazardu (zejm. novela dřívějšího zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, zákonem č. 300/2011 Sb. nebo přijetí současného zákona o hazardních hrách), tak oprávnění obcí v této oblasti nevytvořily, resp. na něm nic zásadního nemění (za všechna rozhodnutí odkazuje Nejvyšší správní soud na plenární nález Ústavního soudu ze dne 2. dubna 2013 sp. zn. Pl. ÚS 6/13, č. 112/2013 Sb., a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. února 2015 č. j. 6 As 285/2014-32, č. 3194/2015 Sb. NSS). Zákon o hazardních hrách pak právo obce omezit či zakázat provoz hazardních her obecně závaznou vyhláškou ve svém § 12 výslovně konkretizuje. Možnost takového zásahu do obchodních aktivit provozovatelů hazardních her tedy existuje a provozovatelé si jí musí být vědomi na základě právní úpravy, judikatury správních soudů a Ústavního soudu a koneckonců i na základě vyhlášeného místního referenda.

[29] Lze dodat, že pro provozovatele v Kladně to platí o to více, neboť regulace provozování hazardních her se tam v posledních letech dynamicky měnila (střídavé omezení míst a plošné zákazy).

[30] Zákon o hazardních hrách pak umožňuje obecnímu úřadu zrušit povolení k umístění herního prostoru, pokud provozovatel přestane splňovat podmínky pro vydání povolení (§ 103 odst. 2 písm. b)]. Jednou z těchto podmínek je přitom rovněž to, že umístění herního prostoru nebude v rozporu s obecně závaznou vyhláškou obce (§ 98 odst. 1 písm. c)]. Pokud tedy oprávněné osoby odpoví v místním referendu na položenou otázku kladně (ve prospěch zamezení provozu hazardních her) a město v tomto duchu vydá obecně závaznou vyhlášku, umožňuje zákon případná dříve vydaná povolení zrušit. Obdobný postup umožňoval také dřívější zákon o loteriích a jiných podobných hrách (k tomu viz citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 285/2014-32, na který přílehavě odkázal už krajský soud).

[31] V bodech 36 a 37 uvedeného rozsudku Nejvyšší správní soud též odmítl, že by rušení povolení v návaznosti na obecně závaznou vyhlášku bylo nepřipustně retroaktivní. I v projednávané věci přichází v úvahu pouze nepravá retroaktivita, neboť varianta rušení povolení se zpětnými účinky (pravá retroaktivita) vůbec není ve hře. Nepravá retroaktivita je přitom „v zásadě přípustná, pokud změna nepřiměřeně nezasáhne do důvěry v právo“ (nález Ústavního soudu ze dne 18. května 2021 sp. zn. Pl. ÚS 87/20, č. 232/2021 Sb. – pro bližší podrobnosti o retroaktivitě viz také body 116 až 122 nálezu. Každá varianta, jež může v důsledku přijatého rozhodnutí v referendu nastat, je předvídatelná a vyplývá ze zákonné úpravy, interpretované soudní judikaturou. Veškeré tyto okolnosti jsou zároveň každému potenciálnímu žadateli zjevné ještě předtím, než bude na přelomu let 2023 a 2024 žádat o nové povolení k umístění herního prostoru.

[32] Nadto je namístě dodat, že město nemusí udělovat povolení k umístění herního prostoru na plné tři roky, neboť § 98 odst. 3 zákona o hazardních hrách stanoví pouze nejdelší možnou dobu, na kterou lze povolení udělit. K tomu lze odkázat též na důvodovou zprávu, dle níž zákon „neukládá obecnímu úřadu, aby bylo povolení k umístění herního prostoru vydáno výhradně jen na dobu 3 let, ale obecní úřad může zvolit jakoukoliv délku trvání právních účinků tohoto povolení v rámci daného omezení. Musí však při vydání povolení k umístění herního prostoru dodržet zásadu proporcionality a vhodnosti zvoleného rozhodnutí při zachování a ochraně práv a povinností žadatelů“ (důvodová zpráva k zákonu č. 186/2016 Sb., sněmovní tisk 578/0, 7. volební období, www.psp.cz). To uvádí Nejvyšší správní soud proto, že město argumentuje tak, že pokud by jeho orgány udělovaly nová povolení na přelomu roku, mohou tak učinit pouze na tři roky, tj. až do roku 2027. Jeho dilema je ale do značné míry umělé – s ohledem na vyhlášené referendum totiž povolení mohou být vydávána na kratší dobu.

[33] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že město nemělo žádný právně relevantní důvod, aby se odchýlilo od návrhu přípravného výboru na stanovení termínu konání místního referenda souběžně s nejbližšími volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu a aby místní referendum svévolně stanovilo na jiný brzký termín, který odpovídal jeho zřejmým záměrům. V tomto ohledu byla zbytečná úvaha krajského soudu, jež vyvolala zbytečnou a nedůvodnou kasační námitku města, o tom, že stanovení termínu spolu s volbami do Poslanecké sněmovny je pro přípravný výbor odškodněním *sui generis* za zmaření, resp. neplatnost referenda uskutečněného v termínu prezidentských voleb. Tato úvaha totiž nic nemění na tom, že přípravný výbor byl v právu a město jeho právo porušilo.

[34] Krajský soud proto přípravnému výboru v souladu se zákonem a judikaturou poskytl soudní ochranu a stanovil termín místního referenda podle jeho návrhu.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl podle poslední věty § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozhodl tak bez jednání v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s.; totéž plyne i z § 91a odst. 3 s. ř. s.

[36] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s., který stanoví, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků řízení právo.

Toto ustanovení Nejvyšší správní soud aplikuje i na řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu ve věci místního referenda (viz bod [60] rozsudku č. j. Ars 1/2017-44 ze dne 20. dubna 2017, věc *Referendum o koupi zámeckého areálu a převedení do vlastnictví města Napajedla*).

P o u ě n í: Rozsudek nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 8. srpna 2023

Tomáš Langášek
předseda senátu